

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(20-21 жовтня 2023 р.)**

2 том

ОДЕСА 2023

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези ІХ Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 20-21 жовтня 2023 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2023. — 162 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 30.11. 2023 р.

Редакційна колегія:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

Технічний редактор Г.О. Реброва

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2023

3. Koehn N.G., Lowe Yanhua (2018). 外国硕士生专业活动准备过程中形成声乐和孤儿文化的经验。艺术教育培养的实际问题：科学出版物：第2期（12）。苏梅：FOP Tsioma S.P., 141-149.
4. Nicolai, G. Tao Zhui, (2021). 声乐教师艺术和教学技能形成的方法论原则。《创新教育学》，37, 126-130。DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/37>.
5. Rebrova, O. E. (2012). 艺术诠释的教育本质：教学背景》。Performing interpretation and modern educational process: materials of the IV All-Ukrainian scientific and practical conference. Luhansk, 162-163.

Марина Чалая,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Наталія Кьон,
кандидат педагогічних наук, професор
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ МАЙБУТНІХ ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Співацька діяльність є яскравим способом самовираження емоцій і почуттів і цим самим набуває привабливості для слухачів і виконавців музичних творів. Але, як зазначають науковці, саме у процесі навчання вокалу перевага нерідко надається технічним навичкам, що пояснюється тим, що співак, на відміну від інструменталіста, має спочатку «виготовити» свій голос як інструмент для музикування із своєї власної особи і тільки після цього використовувати його як засіб виразності. Внаслідок цього перше, технічне завдання стає для частки співаків самими важливим, а надання змістової емоційності й художньої досконалості увага приділяється у другу чергу (Ду Цзілун, 2018).

Цьому має запобігати усвідомлення того, що важливо забезпечувати формування всіх компонентів вокально-виконавської майстерності. Так, в працях В. Антонюк (2016), Н. Кьон і Н. Овчаренко (2019) акцентується, що головним сенсом виконання твору є передача його художньо-образного змісту, емоцій і почуттів, закладених у поетико-музичному тексті. Це розуміння має бути основою, на якій будується весь вокальний процес, у цьому випадку навчання співу не обмежиться оволодінням технікою. Це положення стосується і майбутніх естрадних співаків.

Саме тому доцільним вважаємо необхідним будувати вокально-освітній процес на засадах стимулювання в здобувачів ставлення до оволодіння вокальною технікою як засобу втілення художнього сенсу виконуваного репертуару.

Вирішенню цього питання, на наш погляд, сприятиме виокремлення у комплексі вокально-виконавських навичок трьох різновидів.

Перший різновид охоплює підготовчо-базові навички, а саме – вироблення співацької постави, вивільнення й тренування м'язів, важливих для опанування виконавськими вміннями, які впливають на якість вокально-виконавської діяльності завдяки залежності звучання голосу співака від фізичного і психологічного стану особистості.

До другого типу відносять фонаційно-технологічні навички, які стосуються якості звукоутворення на всьому діапазоні співацького голосу, інтонаційної досконалості, оволодіння елементами віртуозності, орфоепічно-артикуляційними навичками у вимові іномовних текстів тощо. Їх призначення полягає в оволодінні співака природними можливостями вокального апарату й всього організму як «інструменту» і джерела звукоутворення й звуковедіння, отримало спеціальну назву – «постановка голосу».

Третя група – це виконавсько-виразові вокальні навички, які дозволяють співаку надавати художньому образу переконливості за рахунок тонкого, варіативно-різнобарвного володіння динамічними, тембровими, артикуляційно-штриховими засобами виконавської виразності, культурою фразування, філірування звуку, методичними прийомами тощо.

Приділення уваги формуванню цих навичок з їх спрямуванням на вирішення вказаних вище завдань сприятиме тому, що техніка буде слугувати засобом досягнення виразності, а не переважати над емоційним виразом.

У обґрунтуванні другої педагогічної умови формування вокальної техніки майбутніх естрадних співаків у процесі підготовки до виконавської діяльності ми виходили з того, що важливим підґрунтям досконалого формування вокально-виконавських навичок є дотримання відомих педагогічних принципів: доступності й послідовності ускладнення навчального матеріалу. Натомість на практиці ці принципи забезпечуються далеко не завжди: нерідко студент бажає співати пісню, яка йому ще не по силах, але аргументує свій вибір тим, що від буде старанно навчатися і зможе її якісно заспівати. В результаті, технічно невідготовлений співак, по-перше, може зашкодити своєму голосу, по-друге, виконає обрану пісню з певними вадами і залишиться незадоволеним своїми результатами, по-третє, в цьому випадку загальний процес його вокального розвитку буде наповнений прогалинами і неякісно сформованими навичками.

Важливо у цьому процесі враховувати й індивідуальні особливості вокальної обдарованості й розвитку вокального голосу співака, а також забезпечувати вивчення складної пісні спеціально підібраними вправами і розспівами, на матеріалі яких саме і відбудеться підготовчо-технічна робота (Гавацко, 2016).

Отже, забезпечення системного й індивідуалізованого планування навчально-технічного та художнього репертуару, спрямованого на поступове і всебічне вдосконалення виконавських навичок, вважаємо другою педагогічною умовою формування вокальної техніки майбутніх естрадних співаків у процесі підготовки до виконавської діяльності.

Крім того, варто звернути увагу на набуття майбутніми фахівцями самостійності у осмисленні особливостей твору і пошуку адекватних вокально-технічних прийомів і засобів виконавської виразності, які мають забезпечуватися освоєнням комплексу вокально-технічних навичок. Натомість у широкій практиці вирішувати це завдання вдається далеко не завжди. Адже його втілення передбачає набуття співаком достатній рівень музично-теоретичної підготовки, необхідної для розкодування нотного запису як умови його інтонаційно вірного озвучення, вміння здійснювати аналіз вербально-музичного тексту та поза-текстових позначень, осмислювати їх особливості в цілісності й взаємозумовленості з метою виявлення унікальної художньої ідеї, імпліцитно присутньої в зафіксованому нотному запису або в усному тексті.

Саме на цих засадах – обґрунтованого й деталізованого аналізу й трактування інтонаційно-мовленнєвих особливостей і виконавсько-виразних засобів динамічного розвитку цілісного твору, формується здатність інтерпретувати його художній сенс, породжувати й утілювати свої уявлення щодо ідеального звучання завдяки набутим навичкам і вмінням виконавського характеру в процесі виконавської практики. У цьому процесі важливим є, по-перше здатність до аналітичного осмислення тексту пісенного твору, по-друге – досягнення інтонаційної єдності музики й мови, з врахуванням загальних закономірностей сприймання інтонації. Завдяки цьому співак має досягати гармонічного сполучення знань музично-аналітичного характеру, вокально-фонаційної, технічної підготовки, виконавсько-художньої майстерності, виховання індивідуальної манери співу й здатності співака до сценічного, пластичного, комунікативно спрямованого створення унікального сценічного образу.

Отже, спонукання співака до самостійного оволодіння широким комплексом інтерпретаційно-виконавських знань і вмінь, які відіграють важливу роль у формуванні в майбутніх естрадних співаків вокальної техніки третю педагогічну умову їх успішної підготовки до виконавсько-сценічної діяльності.

Узагальнюючи, визначимо наступні педагогічні умови формування вокальної техніки майбутніх естрадних співаків у процесі підготовки до виконавської діяльності:

- стимулювання в здобувачів ставлення до оволодіння вокальною технікою як засобом утілення художнього сенсу виконуваного репертуару;
- системного й індивідуалізованого планування навчально-технічного та художнього репертуару, спрямованого на поступове і всебічне вдосконалення виконавських навичок;
- спонукання співака до самостійного оволодіння широким комплексом інтерпретаційно-виконавських знань і вмінь як чинників цілеспрямованого формування в майбутніх естрадних співаків вокальної техніки у процесі їх підготовки до виконавсько-сценічної діяльності.

Література

1. Антонюк В. Г. (2016). Перший український підручник для співаків «Вокальна педагогіка» у світлі інноваційних технологій вищої вокальної освіти: дискурс-аналіз. Мистецька освіта і культура України XXI століття: євроінтеграційний вектор. Київ: НАККККіМ.

2. Гавацко, Е. П. (2016). Формування вокальних навичок у вихованців студії естрадного співу. Науково-методичний посібник. Ужгород.

3. Ду, Цзілун (2018). Особливості методики формування вокально-естрадных навичок у школярів молодших класів. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 167, 234–239.

4. Ovcharenko, N., Matveieva, O., Chebotarenko, O., & Koehn, N. (2019). Methodological Readiness of Musical Art Master's Degree Students: A Theoretical Research. *Journal of History Culture and Art Research*, 8(4), 166-176. doi:<http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2285>

Лю Дінцин,

здобувачка другого рівня вищої освіти
(Україна, Київ, Українській державний університет
імені Михайла Драгоманова),

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор
О.П.Щолокова

ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ СТУДІЇ

Сучасна освітня і культурна політика України та Китаю визначила зміни як у середній так і вищій хореографічній освіті. Відбуваються позитивні зрушення у підготовці майбутніх хореографів у педагогічних університетах, в закладах позашкільної мистецької освіти та у хореографічних гуртках. В зв'язку з цим основним напрямом підготовки майбутніх хореографів є набуття фахових знань та вмінь, навичок роботи в хореографічних студіях. Це допоможе краще розуміти психофізіологічні особливості дітей різних вікових груп, реалізовувати принципи хореографічної роботи, грамотно створювати комбінації та етюди, здійснювати постановку танців та танцювальних сюїт. Важливу роль у цьому процесі відіграє класичний танець, який є основою хореографічної освіти.

Хореографічне мистецтво є невід'ємною складовою художньо-естетичного виховання в закладах позашкільної освіти. Це дає можливість дітям різного віку оволодівати красою та виразною мовою рухів, сприяє формуванню постанови тулубу, розвиває фізичну силу та витривалість при виконанні технічних елементів класичного танцю. Завдячуючи навчанню у хореографічній студії, діти долучаються до розвитку танцювальних та музичних здібностей, здатності сприймати хореографічне мистецтво різних видів. Організація роботи в дитячому хореографічному гуртку забезпечується добром різних методичних прийомів, що сприятимуть розвитку у дітей бажання танцювати і творити.

Чалая М. Кьон Н.	ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ МАЙБУТНІХ ЕСТРАДНИХ СПІВАКІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ВИКОНАВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	85
Лю Дінцин	ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ СТУДІЇ	88
Лі Чжо	ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ	90
Лю Ці	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ УМІНЬ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ СТУДІЇ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ	92
Лі Еньхуй	МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-СЛУХОВИХ УЯВЛЕНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ФОРТЕПАННОГО НАВЧАННЯ	96
Yu Qiutong	TO THE PROBLEM OF POLYCOMMUNICATIVE COMPETENCE OF THE TEACHER-CHOIRMASTER	98
Yang Ninchenzi, Bilova, N.	CONTENT OF ARTISTIC AND PERFORMING COMPETENCE OF FUTURE PIANO TEACHERS	100
Zheng Lanyue	THE ROLE OF EMOTIVENESS IN FUTURE ACTIVITIES PIANO TEACHERS	102
Wang Tianyu, Irygina, S.	PROBLEMS OF COMMUNICATION IN THE CHORAL TEAM	103
Midlyar, J. Stepanova, L.	EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL POTENTIAL OF CHAMBER VOCAL LYRICS BY A. KOS-ANATOLSKY IN THE ASPECT OF MODERN TRENDS IN VOCAL PERFORMANCE	106
Бойко, О.	РОЗВИТОК ВІДЧУТТЯ МЕТРО-РИТМУ НА УРОКАХ ФОРТЕПІАНО. «РИТМІЧНІ ІГРИ»	110
Буркацька, І.	ПОЛІКУЛЬТУРНИЙ ПІДХІД В СУЧАСНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ	113
Deng Xiyue	PROFESSIONAL AND SUBJECTIVE POSITION OF PERSONALITY AS A MULTIDISCIPLINARY PHENOMENON	114
He Jinshi, Novska, O.	THE ESSENCE AND ROLE OF ARTISTIC AND INTERPRETATIVE SKILLS IN THE ACTIVITY OF A PIANO TEACHER	115
Khodot, A.	VOCALIST'S IMAGE AS A SCIENTIFIC PHENOMENON	117
Рало, Г.	ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОГО ПРИЙОМУ ТРЕМОЛО НА ЗВУКОВИСОТНИХ КЛАВІШНИХ УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТАХ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ	120
Li Yu Qi	THE ESSENCE AND CONTENT OF THE CONCEPT OF «MUSICAL TASTE»	122
Го Іно	ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ СТИЛЬОВОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ФОРТЕПАННОЇ ПІДГОТОВКИ	124